litický. Proto tím významnější jest jeho živý a pronikavý zájem o ostatní otázky kulturní, zejména když se zabývá zjevy tak zajímavými, jako jsou Goethe, Havlíček, Tolstoj, Nietsche, Freud, Březina, Lenin, Chesterton a Masaryk. Ráz těchto essayí jest dán nadpisem. Přes to že jeho stanoviska zdají se někdy příliš apodiktická, jsou originelní a nepostrádají přesvědčivosti. L.

Emil Ludwig: Bismarck. Přeložil Pavel Lewit. Str. 589, Melantrich. Historica 2. svazek — Praha — 1931. — Cena 90 Kč. — Vázané 105 Kč. — Žijeme v době, kdy Evropa ještě neztrávila plně ohromný přerod politický, kterým vyvrcholila světová válka a který zejména v Německu stále zdá se, že není ještě ukončen. Proto neškodí zopakovati si, co předcházelo, jaké jsou příčiny a obdoby v bezprostřední minulosti a jaké poučení dlužno zní čerpati pro budoucnost. Postava Bismarckova sama o sobě zasluhuje vší pozornosti svou velikostí i tragikou. Bylo mu dopřáno vykonati ohromné dílo, ale dožil se též jeho pokřivení, které mu již naznačovalo katastrofální důsledky. Ještě dnes můžeme sledovati v současném Německu velikou stopu Bismarckovu i politickou zrůdnost jeho malicherného, ale velikášského následovníka. L.

Zdeněk Nejedlý: T. G. Masaryk. — Stran 403. — Melantrich. — Praha 1931. — Nejedlého jako životopisce nelze srovnati se žádným jiným životopiscem, jichž díla obohacují současnou literaturu. Nejedlý je v prvé řadě vědec, hledání objektivní pravdy a obsáhnutí materiálu v jeho největší šíři a do největších podrobností, je proto jeho jedině možnou metodou. Nejde mu o to napsati zajímavý životopisný příběh, nýbrž jde tu v prvé řadě o historický dokument. Bylo proto již předem jisto, že nevynechá postavy tak přerůstající svou dobu i své vrstevníky, jako je Masaryk. Tím spíše, že jeho vývoj mohl sledovati dosti z blízka. Jako všechny Nejedlého biografie, jest i biografie Masarykova velice široce založena. V druhém svazku prvého dílu dospěl teprve k prvním počátkům Masarykova zrání. A přece již zde rysuje se veliký jeho charakter a co je v Nejedlého podání nejkrásnější, je viděti, jak vyrůstá ze svého prostředí, jak se s ním začíná vyrovnávati, jak s ním souvisí, ale přece jak se od něho liší svou vlastní cestou myšlení. Je to preludium veliké životní symfonie. Tím více dá se očekávati od pokračování. Výprava knihy je vzorná, doprovod fotografický jest volen velice vhodně.
Dr. Lepař.

Lord Melchett: Why the crisis? — pp 133. — 8°. — London—Gollancz. — 1931. — Lord Melchett mladší vyrovnává se s krisí velmi upřímně. Jeho kniha je určena v prvé řadě pro Anglii, ale je poučná i pro nás. Obviňuje ty, kdo v této krisi a před ní byli a jsou u vesla. Ukazuje na ohromné pokroky ve vědě, kdežto metody finanční, teorie hospodářské a politické ustrnuly na věku kamenném. Stěžuje si, že lidstvo dovede podle nepatrného paprsku určiti váhu skoro neviditelné hvězdy, ale zapomnělo, že již Josef Egyptský nashromáždil zásoby ze sedmi let úrodných na sedm let hubených. Shledává absurdním dnešní odpor k zásobám, který vede k tomu, že zásoby jsou považovány za chudobu a ne za bohatství. Změny na straně peněz jsou naprosto nedostačitelné, jediné východisko je v regulaci statků. Navrhuje proto, aby zásoby prvotních statků byly uskladněny do výše dvanáctiměsíční spotřeby světové (skutečné zásoby nepřesahují ¼letní spotřeby), ceny těchto statků udržovány minimálně na výši výrobních nákladů; na tyto zásoby by cedulové banky producentům poskytovaly úvěr a jimi by též bránily případnému vzestupu cen. Chtěl by pomoci domácímu průmyslu tím, že by mu dal faktický monopol. Vyslovuje se pro vytvoření pěti velikých celků hospodářských: britské imperium, Amerika, Evropa s koloniemi, Japonsko s Čínou a Rusko. Lék krise vidí v obnovení domácího trhu v otevření továren, aby se obnovily i jejich trhy a tím i sanoval státní rozpočet. Volá k anglosaské rase, aby obnovila jednotu a stabilitu světa a zajistila lidstvu mír, k praktickým národohospodářům i politikům, aby využili pokroků vědy ke zdokonalení blahobytu lidstva, aby učinili vše, aby bylo čeleno zhoubným následkům opětujících se krisí, jež otřásají základy civilisace, aby se přičinili o lepší rozdělení a